

FUNDAȚIA CULTURALA PRINCIPELE CAROL CAMINUL CULTURAL

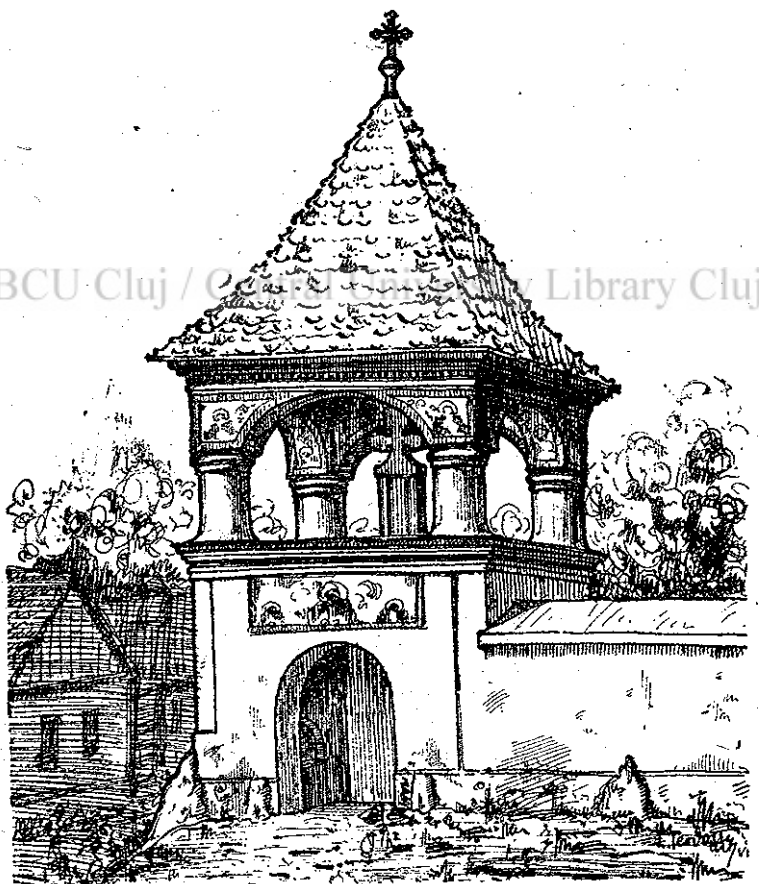
1 — 15 DECEMBRIE 1927 — B U C U R E Ș T I . — STRADA LATINA, 10

Pentru Activarea Căminelor Culturale

I

Odată cu începutul iernei, nădăjduim că v'ați gândit să activați cu puteri proaspete *Căminul cultural* întemeiat cu ostelile Dv. În deplină concordanță cu programul și statutele Căminelor culturale ale Fundației, de cari sunteți legat prin cuvânt scris și mai ales prin ideia ce ne încălzește pe toți, vă rugăm frățeste să vă adunați și să chibzuiți tot ce e de făcut pentru a însufleți mișcarea culturală.

Cântați să informați auditorii, oral sau prin cetiri din ziara, cu câte ceva din actualitățile zilei, evitându-se cu totul politica de partid. După sezătoare aveți prilej să împărțiți asistenței cărți de cetire și reviste. Revista noastră de cultură populară *Albina* cuprinde în fiecare număr material variat pentru o sezătoare. Vă sfătuim să-l folosiți. Cereți să vă formați *cetitori la sezătoarele de lucru de prin case*, dintre flăcăi și fete, ori chiar dintre gospodarii mai tineri, dându-le

Un chioșc în stil românesc, de arhitectul Lucian Teodossiu

a) *Rostul Căminului cultural, în întâia lui chemare este acesta:* Să sporească gustul de cetit în popor și numărul cetitorilor. Activitatea lui e judecată nu după câte cărți are biblioteca, ci după câte sunt cetite, după câte sezători faceti, după câți ascultători aveți, după câte reviste, jurnale și cărți împărțiți.

Stăruim călduros pe lângă Dv. să aranjați sezători *serale de cetire cu sătenii, cu femeile și fetele*. Din cărțile ce le aveți la îndemână și din cele indicate de noi, alegeți bucățile potrivite (alternati cele vesele cu cele serioase) și cetiți-le.

în seamă ce anume să cetească ca să fie pe plac.

Rânduți de asemenea în unire cu învățătorii școlii un ceas săptămânal într-o după amiază *închinat sezătoarei pentru copii*, cu cetiri și povestiri din bogata noastră literatură pentru copii. Cu aceștia se începe cultura gustului de cetit, ei sunt viitorii membri ai căminului cultural de mâine, și de aceia trebuie de miei introduși în atmosfera literaturii vârstei lor.

b) *Biblioteca.* Suntem cu Dv. de aceeași părere ca biblioteca căminului să cuprindă: Cărți pentru săteni (în toate ramurile și cele de interes local),

cărți pentru copii și cărți pentru fruntașii intelectuali ai satului. V'am trimis cataloage, sau le-am publicat prin revista *Lamura* și *Albina*. De mai voiți liste de cărți, vă stăm la dispoziție. Vă rugăm în cazul de nu ați cerut, adresați-vă direct Casei Școlilor printr-o cerere oficială. Veți primi gratuit o serie întreagă de cărți. Noi am dăruit câte ceva când am avut disponibilități și când ni s'au cerut. Căutați mijloace bănești pentru a vă procura cărțile de lipsă. În limitele unei sume, noi, prin personalul care face acest oficiu, vă putem furniza cărți pe ales și potrivite, expediate la domiciliu.

Vă rugăm prieteneste să faceți cetitori cât mai mulți abonati la cea mai veche și mai bună revistă populară *Albina*, întemeiată de marele Haret acum 26 de ani. Abonamentul e de 300 lei pe an.

c) *Depozitul de desfacere*. Ne-am adresat de multe ori Dv. să înființați pe lângă Cămin (de nu se poate acolo, la școală, la parohie, la bancă, la cooperativă) un depozit de cărți — mica librărie a satului — cu ce s'ar căuta: cărți, ziare, reviste, calendare, tablouri, icoane, rechizită școlară, etc. Având un comision ce rămâne câștig în favoarea Dv., faceți pe lângă asta și operă de propagandă culturală. Stăm gata cu toate informațiile în acest sens.

II

d) *Cinematograful căminului* nu-i o problemă atât de grea de rezolvat. Puteti găsi cu împrumut 50-60.000 lei în satul Dv. ca să vă procurați un bun cinematograf, bani cari se scot din spectacole într-un an de zile. Cinematograful este un minunat mijloc de a atrage lumea la șezătorile căminului. În privința procurării unui aparat, secția cinematografică a Fundației vă stă la dispoziție cu deslușiri.

e) *Serbările* (piese de teatru, cântece, dansuri naționale) trebuiesc încurajate și sporite. În afară de partea educativă și distractivă, ele pot aduce beneficii materiale căminului Dv.

f) *Nevoile și problemele locale*. În conferințele ce le veți ține la cămin, vă sfătuim să atingeți chestiile cele mai arzătoare ale satului Dv. Evidența subiectele prea generale și abstracte, ca de pildă: Datorii și drepturi cetățenești. Opriti-vă la legea birurilor, bunăoară, la codul silvic și folioasele pădurii vecine. Nu le vorbiți generic despre agricultura sistematică, ci exemplificați-le cum ar fi vindecat niște Danczi nisipiștea sau băltoaca sau râpile din marginea satului vostru și cum ce producție ar fi avut.

Pentru toate subiectele de discutat cu sătenii și pentru buna documentare și călăuzire a Dv. vă putem recomanda publicațiile îndrumătoare, la cerere.

g) *Azistența juridică și medicală prin corespondență*. Fundația „Principele Carol” are un birou de consultații juridice și medicale prin corespondență sau râpile din marginea satului vostru și pondență (gratuit). Biroul de consultații juridice e pus sub conducerea juristului Alex. Lascarov-Moldovanu și cel de consultații medicale, sub conducerea d-lui doctor V. Voiculescu. Deslușirile se dau prin scrisori, la adresa dată. Toți cei care au nevoie de vre-o deslușire juridică, privitoare la vre-o afacere a lor (moștenire, vânzare, contracte și toate cele asemănătoare acestora) pot să scrie juristului nostru la Fundație (Str. Latină No. 10), arătându-i scurt pricina. D-sa va răspunde neîntârziat, deslușindu-l după tipicul legii. Tot așa și

către doctor pentru diferite boale. Să arate pe larg toate semnele și durerile, fără înconjur. Prețul acestor sfaturi este următorul: Cel care cere deslușiri va trimite pe adresa Fundației un mandat de 100 lei, care înfățișează un abonament anual la *Albina* și va arăta tot odată, și care o persoană pe care o abonează. Odată cu răspunsul juristului sau al doctorului, persoana va începe a primi revista noastră și va primi-o un an întreg, soarea celui care cere deslușirea.

Dacă nu se trimite mandatul și adresa abonatului, juristul și doctorul nu vor răspunde la scrieri.

h) *Localul și averea Căminului* trebuie să vă preocupe deaproape. Terenul convenit prin împroprietărire trebuie să-l luați în primire și folosiți. Localul propriu este o necesitate de interes obștesc. Trebuie creiată casa satului de îndemnuiri și cetire, între biserică și școală și împotriva cărciumelor. Strângeți în acest scop cotizații, donații în natură și bani subvenții dela bănci, cooperative, primărie, județ, venituri dela serbări etc. Agitați meru această idee, întrețineți-o fără încetare până s'o înfige în conștiința obștească a sătenilor, apropiind-o astfel de realizare.

i) *Faceți dări de seamă cât de dese (rapoarte de activitate)* cu condiția să fie scurte, arătând fapte împlinite și date. Ele se vor publica în revista *Lamura*, care merge în 20.000 de exemplare în toată țara. Bineînțeles nu veți trece în darea de seamă discuțiile comitetului ci numai faptele de cultură: Câte cărți s'au citit și de câți (pe vârste, sex și ocupații), ce cărți plac mai mult, ce program au avut serbările, șezătorile, ce conferință s'a ținut, ce donații ați primit etc. Vă rugăm dar să înmăruți pe viitor revista *Lamura* și să abonați căminul la ea (100 lei abonamentul), fiindcă veți găsi în ea programe de lucru, îndemnuri, informații, mersul căminurilor culturale etc.

Activitatea Căminului Cultural

„Lumina Poporului”

din com. Cotiugenii Mari Jud. Soroca
(condus de învățătorul Iacob Petrușcu)

Activitatea culturală în această localitate s'a început încă din anul 1910 de un grup de Moldoveni adunați în jurul actualului Senator de Soroca Prea-Cuceruicul Părinte Gheorghe Cernăuțeanu, sub conducerea căruia s'au pus primele baze de deșteptare a poporului.

Sub domeniul rus s'a organizat un sir de citiri populare în limba moldovenească. După unire pe vecie cu Patria-Mamă România, activitatea culturală a reinviat în forma unei societăți culturale cu denumirea „Lumina Poporului”, sub conducerea subsemnatului, cu sprijinul tuturor elementelor intelectuale române s'a organizat din nou un sir de serbări culturale, servind ca local sala fostei voloste, destul de încăpătoare. Dintr'acest local a răsunat întâia oară graul liber Românesc și frumoasele cântece, doine, hore și poezii naționale ce au pătruns adânc în inima și sufletul poporului, rămas uimit, copleșit și nedumerit de frumusețea pe care până atunci nu o cunoștea.

Corpul didactic de toate gradele, sprijinit de oameni de știință de alte ramuri ținea în fiecare Duminică sau sârbătoare, conferințe publice. Serbările se rânduiau cu șezătoarele date de cercurile culturale, de școalele primare și cea medie. Nu eram educați pe atunci ca de fiecare acțiune să dresăm procese verbale, dar programele acestor

serbări se pot găsi în dosarele societății care confirmă cele expuse.

În anul 1924 societatea s'a transformat în Cămin Cultural și s'a afiliat la Fundația Principele Carol. S'a procedat la formarea unei biblioteci proprii care până la anul curent a atins numărul de 423 exemplare.

Datele din anul 1926 arată că au fost întrebuințate de către cititori 396 cărți.

S'a procedat la strângerea și transcrierea actelor vechi păstrate pe la fruntași rezeși și care acte deduc că acest sat a fost întemeiat pe vremea lui Ștefan cel Mare ca sat răzășesc. S'a găsit un act în copie prin care Domnul Moldovei Ion Petru Voevod donează moșia Dobrușa din ținutul Sorociei mânăstirii „Pröboda”. Un act din timpul lui Vasile Lupu constată că răzeșii din Cötiugeni își păstrau mărturiile în Cetatea „Sorociei”.

Acte din vechiul 18 arată mila Domnilor Moldovei asupra răzeșilor din Cötiugeni.

Fiindcă localul fostei voloste a trecut sub școala medie, activitatea a durat prin sălile mici ale școalelor. Dragostea de cultură națională a poporului a dat naștere ideii de construirea unui local propriu cu o sală mare, încăpătoare pentru toată mulțimea. Pentru acest scop, cei prezenți la prima adunare în Ianuarie a. e., au subscris suma de 31.000 lei, deja aproape încasată. Primăria comunei a donat un loc viran în centrul comunei de 2400 m. p. și a pus în buget suma de 50.000 lei. Consiliul Județean ne vine în ajutor cu 30.000 lei. Onor Minister Industriei și Comerțului a donat 1000 m. e. piatră pe jumătate deja extrasă, iar locuitorii au început transportul ei.

Cu speranță în Bunul Dumnezeu, pentru fapta bună și înălțătoare de care ne îndrumăm, cu inimile infocate pentru retrezirea românismului într'acest colț al Țării, cu încrederea că vom avea în opera noastră sprijinul moral și material al tuturor oamenilor de bine și iubitori de neam, suntem siguri că vom reuși să vedem acest local ridicat, focar de puternică propagandă a culturii naționale aci în apropierea Nistrului, noul hotar între Occident și Orient, între civilizație și barbarism.

Sumele încasate până acuma sunt de 25.281 lei, iar serbarea din 25 Aprilie curent ne-a dat suma de 8460 lei, care încă nu e sigură, dar aproximativă. S'a cheltuit pentru extragera pietrei suma de lei 21.920.

La prima șezătoare pe ziua de 27 Martie a. e., au participat aproximativ 400 suflete, la a doua din 13 Martie 300 suflete, la a treia din 27 Martie 88 capi de familie afară de femei și tineret, la a patra din 3 Aprilie a. e. dată în satul Pohoarna 30 capi de familie, la a cincea din com. Cobătea-Nouă din 10 Aprilie 47 capi de familie.

Tezele tratate la conferințele publice au fost:

1. Câte zile pierde săteanul în curgerea anului. S'a precizat că, cu excluderea sărbătorilor legale, săteanul pierde 180 zile, ce-i produc o stare materială neinfloritoare. Conferențiarul, d. I. Petrușcu.

2. Necesitatea întovărășiiilor în agricultura țărănească. Conferențiarul, d. Vlad. Mociuțeni a precizat că prin unire și întovărășii se poate ridica producția pământului și utilizarea rodului.

3. Selecționarea porumbului și porumbul „Cicantîn”. Conferențiarul, Agronom Regional S. Grăjdeanu a precizat că prin selecționarea și cultivare aporumbului „Cicantîn” se poate avea rezultate cu mult mai bune.

4. Cu ce trebuie să se ocupe săteanul în zilele libere ca să scape de nevoi. Conferențiarul, d. Z. Orhei a demonstrat folosul apiculturii, sericiculturii, grădinaritului, împletituri de răchită și papură și facerea măturilor de mălai.

5. Cooperația. Conferențiarul, d. Mămalovan, a precizat că cooperativa este un mijloc sigur de luptă contra speculei și conduce la ieftinirea traiului.

Biblioteka

De la Casa Școalelor s'a primit un număr de 394 cărți. După înregistrare s'au pus în uz, s'au cercetat până acuma 118 cărți de către 54 persoane.

De la Cămine.

Căminul cultural „Sf. Nicolae” din com. Elisabeta Doamna, jud. Roman și-a încheiat situația, având la venituri 8.357,80 lei și la cheltuieli 2.640 lei, deci un sold de 5.717,80 lei la care se adună și diverse donațiuni în valoare de 1.020, deci un total de 6737,80 lei.

Biblioteka are 70 volume cărți și este abonată la *Albina* și *Solia Moldovei*.

Căminul are 32 membri. Căminul are local propriu, cu o frumoasă sală de serbări și șezători.

Căminul Cultural „Gh. Asachi” din com. Petrești-Soci, jud. Bacău și-a inaugurat în ziua de 13 Noembrie e. activitatea de iarnă printr'o serbare frumoasă. La ora 3 p. m. s'a făcut sfințirea apei de către Pr. paroh D. I. Popovici, președintele căminului. D-sa, într'o entuziasă cuvântare, arată importanța ceremoniei, face o dare de seamă asupra lucrărilor din cămin și a împărțit 60 cărți de membru, dând explicațiuni asupra îndatoririlor cuprinse în acea carte. Apoi d. I. Perju, dir. școlii și secretarul căminului, vorbește despre *Gh. Asachi*. D. Gh. I. Popovici, director de școală în Horgești arată importanța căminelor și îndeamnă călduros poporul să îmbrățișeze cu toată dragostea căminul. Urmează cântece și dansuri naționale.

Căminul cultural „Alecu Russo” din com. Rădeni, jud. Lăpușna, înființat în 1925, are acum 88 membri cu local propriu. Sfatul cultural a ținut 11 ședințe iar căminul a ținut 11 șezători.

Căminul cultural „Sf. împărați” din Galați, a început seria conferințelor în număr de 16, însoțite de producțiuni școlare etc. S'au înscris: d-nii N. Batnaria, I. Simionescu, N. Lenguceanu, C. Z. Buzdugan, Arhim. I. Scriban, Pr. A. Cosma, Prof. A. Bogdan, Prof. I. Geringher, avocat Grigore Vēja, Pr. C. Grumăzescu, Prof. Cotlaru, Prof. Calmuschi, Prof. Totolicea, Prof. Biber, Prof. C. Todicescu și Prof. Gh. Lăzăreșcu.

Căminul cultural „Ungureni” din com. Ungureni, jud. Botoșani, și-a început seria șezătorilor în cari se dau filme ori conferințe. Iată programul ce se va desfășura:

1. Noembrie 20 — Film.
2. Noembrie 21 — Film.
3. Noembrie 24 — Paludismul (conferință cu 20 tablouri).
4. Noembrie 27 — Serbare-Sezătoare.
5. Decembrie 1 — Pildele lui Erop (conf. cu 24 tablouri) partea I.
6. Decembrie 4 — Film.
7. Decembrie 6 — Film.
8. Decembrie 10 — Pildele lui Esop (conf. cu 27 tablouri) partea II.
9. Decembrie 11 — Serbare-Sezătoare.
10. Decembrie 15 — Conferință.
11. Decembrie 17 — Film.
12. Decembrie 18 — Film.
13. Decembrie 22 — Serbare șc. Sapoveni.
14. În zilele de 25, 26 și 27 Decembrie — Film.

CUMPARATI

PENTRU A SPRIJINI O MARE INSTITUTIE DE CULTURA
UN BILET DE LOTERIE

LA

LOTERIA

FUNDAȚIEI CULTURALE PRINCIPELE CAROL

Autorizată de Onor. Minister de Interne cu No. 8614 A din 13 aprilie 1927
și organizată pentru o bibliotecă publică, galerie de artă, sală de conferințe.

SUNT 61 PREMII IN VALOARE DE 3.350.000

1	premiu de	1.000.000	Lei	1.000.000
2	" de câte	500.000	"	1.000.000
5	" " "	100.000	"	500.000
8	" " "	50.000	"	400.000
10	" " "	20.000	"	200.000
15	" " "	10.000	"	150.000
20	" " "	5.000	"	100.000

61 premii în valoare de Lei 3.350.000

TRAGEREA LA 13 APRILIE 1928

PREȚUL UNEI SERII DE BILETE de 2 LEI : **O SUTĂ LEI**

LABOREMUS SCRISORI CĂTRE INVĂȚĂTORI DE GH. D. MUGUR

Prețul 20 lei

Se comandă la Fundația Principele Carol

Indemnați pe toți să-și cumpere și să citească:

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Biblioteca scoasă sub îngrijirea
D-lui I. SIMIONESCU prof. universitar
O broșură costă 5 lei. Comandați prin Fundație.

A APĂRUT

GÂNDURI

DE A. VLAHUȚA

SUNT MĂRGĂRITARELE SUFLETULUI SĂU

UN EXEMPLAR 20 LEI

SE COMANDĂ LA FUNDAȚIA PRINCIPELE CAROL

CĂMINUL CULTURAL

De GH. D. MUGUR cu colaborarea D-lor
NICHIFOR CRAINIC și Dr. V. VOICULESCU

E o carte de nevoie pentru cei ce conduc organizațiile
de cultură pentru popor, mai ales pentru preoți și
învățători.

15 lei volumul

FUNDAȚIA CULTURALĂ
PRINCIPELE CAROL

STR. LATINA, 10, BUCUREȘTI

SCUTITĂ DE TIMBRU

prin legea publicată în „Monitorul Oficial”
No. 89/927

Căminului Cultural

comuna

judetul